

Apstiprināti LKAB valdes sēdē 2020. gada 4. martā

TERMINI

1) Strukturāla vainaga veidošana (formas veidošana) - veidot vainaga arhitektūru, lai izveidotu stabilu, vainaga struktūru. Kopšanas darbi notiek visā vainagā. Vienā kopšanas reizē nav pieļaujams nozāgēt vairāk par 25% no kopējās lapu virsmas.

2) Vainaga samazināšana - Vainaga samazināšanu izmanto, lai mazinātu koka vainaga izmēru, pēc iespējas saglabājot tā dabisko formu. Zaru galus nogriež līdz iekšējiem sānu zariem vai stumbam. Nedrīkst izmantot galotņojošos griezumus. Izmantojot samazināšanas griešanu, atlikušā zara diametram jābūt vismaz 1/3 no tā zara diametra, kas tiek nogriezts. Paliekošais sānu zars ir jāizvēlas tā, lai nodrošinātu vainagam plūdlīniju formu. Nav pieļaujams nozāgēt vairāk kā 20% no kopējās lapotnes apjoma.

3) Vainaga daļas samazināšana (vainaga vienpusēja samazināšana) - Vainaga daļu mazināšana ir metode, ko izmanto, ja vainaga paplašināšanās nonāk konfliktā ar ēkām vai infrastruktūru. Ja robežu tuvumā esoši koki rada traucējumus kaimiņiem, var būt nepieciešama konkrētu zaru samazināšana/īsināšana.

4) Vainaga augšdaļas samazināšana - Šo kopšanas veidu izmanto retos gadījumos, ja ir nepieciešams stabilizēt koku, drošības apsvērumu dēļ, kā arī gadījumos, kad koks sāk dabīgi samazināt savus vainaga parametrus, veidojot sekundāro vainagu. Pielieto tikai pēc koku vērtētāja slēdziena saņemšanas. Tā ir mehāniska iejaukšanās, kas neatgriezeniski ietekmē vainaga arhitektūru un koka fizioloģiju (galotņošana). Šāda veida kopšana nevar tikt īstenota kā vienreizējs pasākums, tam vienmēr jābūt kā daļai no ilgtermiņa koku apsaimniekošanas plāna.

5) Mākslīga vainaga formas veidošana - vainaga veidošana, esošās formas uzturēšana vai atjaunošana saskaņā ar koku kopšanas plānu.

6) Vainaga tīrīšana - vainaga tīrīšanas mērķis ir saglabāt kokus drošā un veselīgā stāvoklī. Vainaga tīrīšana ir nokaltušu, kalstošu, slimu, krustojošos, karājošos, vāji iestiprinātu, atpalikušu zaru nozāgēšana. Var paredzēt arī svešķermeņu un kāpelējošu augu noņemšanu.

7) Vainaga pacelšana - vainaga pacelšana ir zemāko zaru nogriešana. Vainaga pacelšanai ir daudz iemeslu, piemēram, lai nodrošinātu vairāk gaismas, uzlabotu skatu un atvieglotu piekļuvi gājējiem un satiksmei. Ielu un ceļmala kokiem minimālais augstums līdz vainaga pamatnei ir noteikts saskaņā ar nacionālajiem ieteikumiem. Attiecībā uz jaunajiem kokiem ir jāņem vērā, ka, lai saglabātu strukturētu koku, vainagam vajadzētu aizņemt 2/3 kopējā augstuma.

8) Vainaga retināšana - Vainaga retināšana ir nelielas sekundāru un atpalikušu zaru daļas noņemšana visā vainagā. Vainaga retināšana iekļauj vainaga tīrīšanu un neietekmē koka izmēru vai formu. Vainaga retināšanu var izmantot, lai cauri kokam varētu plūst vairāk gaismas, mazinātu vēja pretestību vai smago zaru gala svaru.

9) Vecu koku vainagu atjaunošana - Vainaga atjaunošanu veic veciem, vērtīgiem kokiem, kas ir zaudējuši dabisko formu un struktūru vētras postījumu, sliktas apgriešanas, galotnes kalšanas vai slimības dēļ. Parasti tas notiek ilgākā laika posmā, kad pakāpenisku samazināšanu nosaka vainaga lieluma dabisks samazinājums. Veci koki regulāri jāapseko.

10) Vainaga drošības sistēmas uzstādīšana (statiska, dinamiska) - samazina koka vainaga bīstamību un apdraudējumu apkārtējās teritorijas lietotājiem, infrastruktūrai un būvēm. Sistēmas tiek uzstādītas kokiem, tikai pēc koku vērtētāja slēdziena saņemšanas.

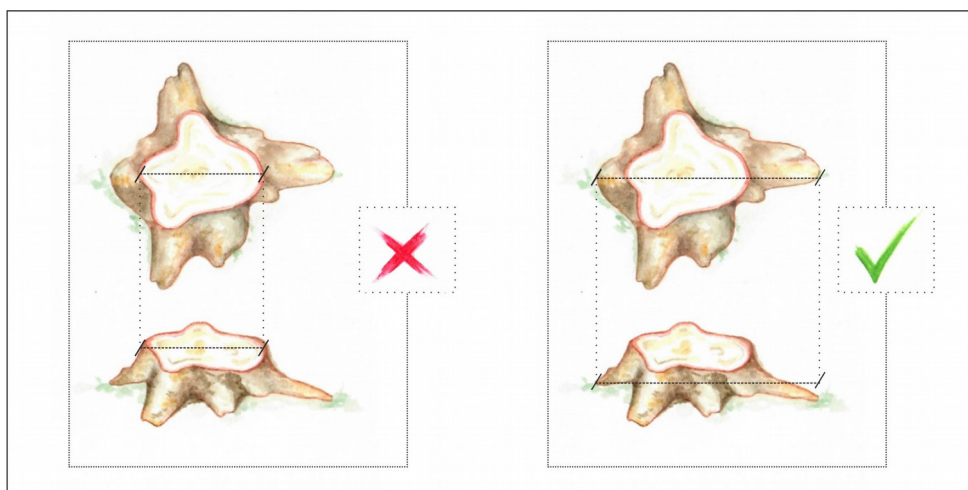
11) Koka gāšana (nepieciešama koku zāģēšanas atļauja atbilstoši MK 309) - nozāģēt koku gāžot no celma, neizmantojot pacelšanas tehniku, kāpnes vai virves

12) Koka nozāģēšana pa daļām (nepieciešama koku zāģēšanas atļauja atbilstoši MK 309) - nozāģēt koku pa daļām, tās kontrolēti nolaižot uz zemes izmantojot pacelšanas tehniku, kāpnes vai virves .

13) Nozāģētās koksnes savākšana - savākt nozāģēto koksni, zarus, skaidas.

14) Celmu izfrēzēšana - veic celma frēzēšanu līdz 15 cm dziļumā no augsnes virskārtas pie celma. Pēc celma izfrēzēšanas savāc radušās skaidas, izlīdzina augsnes virskārtu.

Uzmērīšanas shēma.

15) Krūmu zāģēšana - nozāģēt krūmus, savākt nozāģēto materiālu. Uzmēra krūmu vainagu projekcijas laukumu uz zemes (kvadrātmetros)

16) Dzīvžogu cirpšana - dzīvžoga cirpšana vai atjaunošana, atgriezumņu savākšana. Finanšu piedāvājumā uzrāda dzīvžoga augstumu, platumu un garumu, pirms darbu veikšanas un vēlamo augstumu un platumu pēc darbu veikšanas.